ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПЛЕНУМА
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ДОКЛАД

от Магдалена Лазарова и Елка Атанасова – членове на Висшия съдебен съвет относно участие в среща по проект „Стандарти VI" на Европейската мрежа на съдебните съвети

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПЛЕНУМА,

С решение на ВСС по протокол № 10/25.02.2016г. бяхме командировани като представители на ВСС за участие в четвъртата среща на проектния екип на Европейската мрежа на съдебните съвети по Проект „Стандарти VI – стандарти за представителството на гражданското общество в съдебното управление", която се проведе в периода 10-11 март 2016г. в гр.Любляна, Словения.

Работната среща бе открита от координаторите по проекта г-н Лукаш Боярски – член на Съдебния съвет на Полша и г-н Алесио Закария– член на Върховния съвет на магистратурата на Р Италия, които поздравиха участниците и представиха накратко работните документи, както и информация относно кореспонденцията с президента на ЕМСС Джефри Вос. Одобрен бе протоколът от заседанието от третата работна среща, проведена в Брюксел. Направено бе предложение в бъдещия краен доклад

да се използва терминът „несъдебни членове"/„non-judicial members" вместо термина „непрофесионални членове"/ „lay members".

Г-н Боярски наблегна върху трите области, които следва да бъдат разработени по-подробно в доклада, а именно: компетенциите на несъдебните членове, процедурата по назначаването им и деполитизацията им.

Проведен бе дебат дали да бъде дадена дефиниция на термина „стандарт", преди да бъдат предложени конкретни стандарти и препоръки. Г-н Закария предложи да бъдат въведени минимални стандарти, които да имат задължителен характер, а препоръките да бъдат различните „добри практики" в отделните държави, които да се отнасят за бъдеще време. Г-жа Гонера подкрепи идеята, че всяка отделна държава следва сама да реши какъв механизъм да използва - дали да използва стандартите като „твърд закон" или препоръките като „меко законодателство".

Обсъдено бе и дали да бъде въведен минимален стандарт при определяне броя на несъдебните представители, доколкото съдебните съвети на различните държави имат различен състав.

Бе припомнено, че на срещата в Брюксел членовете на проектния екип са се обединили около следните стандарти:

- Съставът на съдебните съвети да включва представителство и на несъдебни членове, чийто конкретен брой и съотношението съдебни/несъдебни членове зависи от вида на орган;
- Съдебните членове трябва да са мнозинство, но да не надхвърлят 2/3 от общия брой членове, а несъдебните да не са по- малко от 1/3 от състава на съдебния съвет;
- Несъдебните членове могат да бъдат с различно образование и професионален опит, като възможни категории са: адвокати, учени, социолози, психолози, икономисти, специалисти в областта на човешките ресурси, представители на неправителствения сектор;

- Съставът на съдебните съвети трябва да отразява многообразието на обществото включително и по полов признак.

Подкрепен бе подходът стандартите да се определят в положителен смисъл - какви трябва да бъдат несъдебните членове.

Обсъдени бяха и предложения за структурата на крайния доклад, който ще бъде изготвен по проекта, като се прие същият да съдържа: първа част - въведение, втора част - набор от минимални стандарти и трета част - коментар към тях, с избягване на бележки под линия. Бе постигнато съгласие във втората част списъкът с минималните стандарти /около 10-20/ да бъде формулиран максимално стегнато и кратко, а поясненията към тях да се разпишат по-подробно в третата част, включително и с представяне на различни добри практики/ интересни решения, взети на национално ниво

Поставен бе и въпросът дали е нужно да бъдат формулирани отделни етични стандарти за поведение на несъдебните членове или да се посочи, че същите следва да спазват общите правила за етично поведение, отнасящи се до съдебните членове. Присъстващите на срещата се обединихме около становището несъдебните членове да бъдат обвързани от правилата за поведение, приложими за съдебните членове, като при бъдещото изготвяне на тези правила се има предвид участието на несъдебни представители в съдебните съвети.

В хода на дебатите бяха очертани и други два важни момента, нуждаещи се от регламентация: деполитизирането на процеса на избор на несъдебните представители и гарантирането на участието на гражданското общество в него. Решено бе същите да намерят място в частта за стандартите, като бъде записано:

- процесът на подбор, избор/назначаване на несъдебните членове трябва да бъде прозрачен и да се извършва въз основа на заслуги;

- гражданското общество трябва да бъде включено в един или повече от тези етапи, в това число и чрез възможността за предлагане на подходящи кандидати за обсъждане;

- при назначаването на несъдебни членове от парламента е желателно изборът им да бъде направен с квалифицирано мнозинство, за да се избегне политическо влияние.

С оглед спазване принципа на разделение на властите бе предложено министърът на правосъдието да не бъде член на съдебния съвет, както и несъдебните членове да не участват в политически дейности в рамките на разумен период от време преди и след мандата си, да не са народни представители и министри / включително и бивши. Тези предложения предизвикаха сериозен дебат, с оглед съществуващата настояща нормативна уредба и ситуация в част от държавите, където подобни законови разпоредби не съществуват и част от членовете на съвета са били членове на политически партии, министри и депутати, а в други – мандатът в съдебния съвет е „трамплин" за бъдеще политическа кариера.

Обсъдени бяха предложения свързани с въвеждането на минимални стандарти, отнасящи се за работното време на несъдебните членове, еднаквата им ангажираност в съдебното управление заедно със съдебните членове, конфликта на интереси.

Магдалена Лазарова :

Елка Атанасова :